

ชื่อโครงการ การวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน:
เส้นทางการท่องเที่ยว อุบลราชธานี – วิทยุ – สานอย
565 หน้า. ISBN 978-974-962-816-8 , พ.ศ.2551.

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี นงนุช และคณะ

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ปีงบประมาณ 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน:
เส้นทางการท่องเที่ยว อุบลราชธานี – วิทยุ – สานอย ระยะที่ 1 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยว 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ 3) ศึกษาความคิดเห็นของชาวบ้านด้านผลกระทบ จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว 4) ศึกษาสิ่งที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และ 5) นำเสนอข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (สำหรับในระยะที่ 2 และระยะที่ 3 จะดำเนินการวิจัยและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และ วิจัยและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยว)

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษานี้ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยว ได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ โรงแรม และบนรถนำเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวละ 100 คน จำนวน 18 แหล่งท่องเที่ยว ได้นักท่องเที่ยว 1,800 คน และ ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ ประกอบด้วย พระ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน กรรมการแหล่งท่องเที่ยว อาสาสมัครหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่ม ประชาชนชาวบ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้าแม่ค้า ในพื้นที่ที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง แหล่งท่องเที่ยวละ 10 คน จำนวน 18 แหล่งท่องเที่ยว ได้กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวบ้านด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว แบบบันทึกการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มย่อย และแบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยคณะผู้วิจัยจากประเทศไทยและของแต่ละประเทศ ประชุมร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อเสริมความเข้าใจในโครงการ และแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นหน่วยงานในพื้นที่

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ โรงแรมและบ่อน้ำ
 เที่ยว โดยเก็บแหล่งท่องเที่ยวละ 100 – 110 คนโดยใช้แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
 ในพื้นที่ ประกอบด้วย พระ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน กรรมการแหล่งท่องเที่ยว
 อาสาสมัครหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่ม ปราชญ์ชาวบ้าน ข้าราชการ นักศึกษา พ่อค้าแม่ค้า หรือประชาชนใน
 พื้นที่ที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ โดยการสุ่มแบบเจาะจงมาแหล่งท่องเที่ยวละ 10 – 12 คน คณะผู้วิจัย
 ได้นำข้อมูลของแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และฐานนิยม สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
 และการลงสรุปข้อมูล

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวได้ 10 รูปแบบ
 ซึ่งได้ออกแบบไว้ทั้งรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะของข้อความ และรูปแบบการท่องเที่ยวใน
 ลักษณะของแผนที่
2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยว
 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นจำนวนแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 77.78
 รองลงมา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นจำนวนแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 16.67
 โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นจำนวนแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 5.55
3. ความคิดเห็นของชาวบ้านด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า
 โดยรวมแล้ว เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจในชุมชน ด้านสังคม –
 วัฒนธรรมในชุมชน และด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน ทุกแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นจำนวนแหล่ง
 ท่องเที่ยวร้อยละ 100.00
4. แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้ ควรมีการรักษาความสะอาด และทำนุบำรุงให้
 อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ควรมีการจัดระเบียบร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกให้ได้มาตรฐาน
 และมีความหลากหลาย แต่คงความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ตรวจ
 ตรารักษาความปลอดภัย ตามสถานที่ต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ให้
 นักท่องเที่ยวที่ชมทิวทัศน์ทราบ ควรมีการจัดกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนได้ ทำร่วมกันเป็น

ประเพณีอย่างต่อเนื่อง จัดแสดงนิทรรศการทางพระพุทธศาสนาตามบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถาน จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้บริการ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว อยุ่กให้พัฒนาม้าคอกที่อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ควรมีการสร้างถนนเพิ่ม เพื่อสะดวกในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว ควรจัดให้มีบ้านพักในสถานที่ท่องเที่ยว เพิ่มสถานที่กางเต็นท์ ค่าเข้าชม และค่ายานพาหนะไม่เหมาะสม มีราคาสูงเกินไป ปรับปรุงทัศนียภาพในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวให้ดูน่าชมอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ให้บริการนักท่องเที่ยว และที่อยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวควรแต่งกายในชุดพื้นเมือง จัดกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมตลอดทั้งปีอย่างค่อเนื่อง เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยว ควรมีการจัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วน และดูแลสภาพอาคารให้ดูใหม่อยู่เสมอ ควรจัดสถานที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ไม่ควรให้มีรถผ่านถนนบางสาย ควรสร้างจุดชมวิวเพิ่ม ควรมีการสร้างโรงแรมและที่พักให้ทันสมัย ควรสร้างบันไดในจุดที่มีความลาดชัน ควรกำหนดระยะเวลาในการเปิด - ปิด สถานที่ท่องเที่ยวให้ชัดเจน และเปิดให้เข้าชมถึงเวลา 18.00 น. จัดสร้างแหล่งน้ำมาสนับสนุนการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

5. แนวทางพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก มีดังนี้ ถนนที่ไร้เส้นทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวควรเป็นถนนที่กว้างและมีสภาพที่ดี ควรมีเอกสาร/แผ่นพับไว้สำหรับนักท่องเที่ยว จัดทำป้ายคันเตือนที่เขียนด้วยอักษรตัวใหญ่ เพื่อให้อ่านง่าย จัดให้มีคอกเทศก์ท้องถิ่นไว้คอยบริการ เนื่องจากสถานที่แห่งนี้ควรแก่การศึกษา จัดให้มีพนักงานรักษาความสะอาดในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว อยุ่กให้ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวช่วยกันรักษาความสะอาดในเขตบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่จอดรถควรมีบริการจอดรถอย่างถาวรและขยายที่จอดรถให้กว้างขวาง จัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ต ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายแสดงเส้นทางควรเป็นป้ายถาวร และสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ราคาอาหารเครื่องดื่มควรขายในราคาที่ยุติธรรม และเหมาะสม ไม่แพงจนเกินไป ควรมีรถรางนำเที่ยวเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ปรับปรุงให้มีบริการการนำชมและอบสมุนไพรครบวงจร ติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะเพิ่มขึ้น จัดทำป้ายเพื่อบอกเล่าประวัติของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา จัดให้มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว ห้องน้ำควรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สะอาดน่าใช้ และเพิ่มห้องอาบน้ำไว้คอยให้บริการนักท่องเที่ยว ควรมีพนักงานรักษาความปลอดภัยตามจุดต่าง ๆ ควรเพิ่มถึงขยะตามจุดต่าง ๆ ที่เหมาะสม และแยกถังขยะเปียก - ถังขยะแห้ง ควรจัดให้มีบริการคอกไม้ - ฐานเทียน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สักการะบูชา ควรจัดให้มีร้านค้าร้านอาหารที่

ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้เพียงพอในราคาที่เหมาะสม และสะอาด – ปลอดภัย เพิ่มที่นั่งพัก
สำหรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอต่อความต้องการ ควรจัดให้มีหน่วยงานให้ข้อมูลข่าวสาร
ควรจัดให้มีไฟฟ้าริมทาง (ถนน) เพื่อเพิ่มแสงสว่างในช่วงเวลากลางคืน อาหารควรมีรสชาติที่
หลากหลาย เพื่อบริการนักท่องเที่ยว จัดสร้างร่องระบายน้ำ เพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ
ในฤดูที่ฝนตกหนัก

6. การนำเสนอข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ (Website) ผลการวิจัย
โครงการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน: เส้นทาง
การท่องเที่ยว อุบลราชธานี – วิทยุ – ฮานอย ได้ติดตั้งไว้ใน URL <http://www.research.ubru.ac.th>
สามารถเรียกดูจาก URL

Research Title	Research and Development of Tourism Potentiality between Thailand and Neighbouring Countries: A Route of Tourism Ubon Ratchathani – Vinh – Hanoi 565 pp. ISBN 978-974-692-816-8 , 2008.
Researchers	Asst. Prof. Thanee Nongnuch and team
Agency	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Fiscal Year	2007

Abstract

The research and development of tourism potentiality between Thailand and neighbouring countries Phase1 had the following objectives: (1) to design forms of tourism; (2) to investigate the tourists' opinions at the tourist attractions; (3) to investigate the villages opinions towards the impact from tourists' traveling; (4) to study the need for the development of the tourist attractions and the facilities; and (5) to provide the information in the internet network. (Phase 2 and 3 will be on research and development of tourism attractions and the facilities along the tourism routes.) The target groups of study consisted of two groups of people, namely, a total of 1800 tourists selected by change from 18 tourist attractions with 100 tourists each, including those found in the hotel and the local informants, including Buddhist monks, sub-district chiefs, village headmen, village committee members, tourist committee members, village volunteers, local wisdoms, government officials, students, general people and the merchants, living in the areas where the attractions located. They were purposively selected from a total of 18 attractions with 10 people each, forming a target group of 180 informants. The instruments for data collection were four questionnaires asking the opinions of the tourists at each attraction, an interviewing form used for eliciting the opinions of the villagers on the impact of tourism, a note form used for recording the informants opinions in a small group discussion, and a note form for recording the details of each attraction. The data collection was conducted by a research team from Thailand and each neighboring country. They held meetings with the local team in each destination to establish understanding about the research project and the method of collecting data. Afterwards, the local team collected the data, using the questionnaires, from the

tourist at the tourist attractions, the hotels and tour buses in their community with a total number of 100 – 110 tourists from each place. Also approximately 10 to 12 informants were interviewed among local people, namely, Buddhist monks, sub-district chiefs, village headmen, government officials, students, merchants and model while content analysis was used for the qualitative data and summary.

The research findings were as follows:

1. According to the form of tourism, the research team has designed 10 forms of tourism consisting of descriptive route and the map route.

2. According to the tourists' opinions towards tourist attractions as a whole, their satisfaction was at a moderate level for 77.78 % of the tourist attractions, followed by a high level for 16.67 % , and the highest level for 5.55 %.

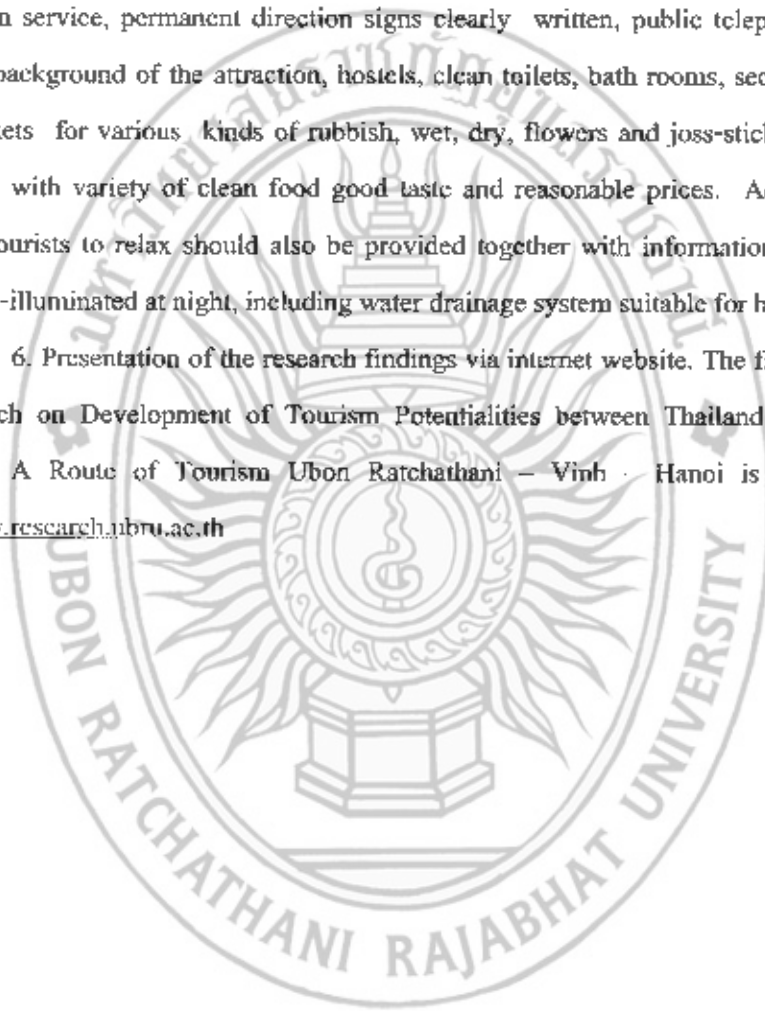
3. According to the villagers' opinions towards the impact of tourists' traveling as a whole, there were positive impacts more than the negative ones in three aspects of the community, namely, economy, socio-culture, and environment in 100 % of the tourist attractions.

4. Suggestions for the development of tourism are: Attraction should be kept cleaned and tidy for use; stores and gift shops should be established in a standardized manner with variety but locally unique products; security guards should be posted at various attractions; more attraction and information signs should be put up; Buddhist activities for tourists' continued participation should be created, including exhibitions on Buddhism at sanctuaries or ancient attractions as well as provision of service staff to facilitate tourists and provide them with useful information; a waterfall nearby should be developed to attract more tourists or visitors. In addition, more roads should be constructed for convenient access to the attraction; guest houses should be built; more space for putting up tents; admission fee and bus fares are inappropriate since the costs are too high; the scenery around the attraction should be kept attractive and worth viewing; the service staff should be dressed up with local costume; tradition and culture-based activities should be held continuously to establish the identity of the attraction; the landmark should be well-organized and properly set up and the building should always be in a new

condition; the parking space should be in a well-organized and some roads should not be blocked, not opened for traffic within the attraction area, more view points should be created in certain attractions, modern hotels or other forms of accommodations. In a steep passage at the attraction, stairs should be built to facilitate the tourist. Further more, the sign showing the opening and closing time should be posted in openly at the attraction and it should be opened until six o'clock in the evening. Lastly, water place should be available to support and water should be sufficiently provided for tourists all year round.

5. Suggestions for the development of facilities tourism are: the road to the attraction should be wide and in good condition. Other facilities should be provided, namely: leaflets or folders, signs and notices, local tour guides, maids or cleaners, spacious parking lots, internets, information service, permanent direction signs clearly written, public telephones, boards with historical background of the attraction, hostels, clean toilets, bath rooms, security guards, waste paper baskets for various kinds of rubbish, wet, dry, flowers and joss-sticks for worshipping, restaurants with variety of clean food good taste and reasonable prices. Adequate benches or seats for tourists to relax should also be provided together with information offices, road side lamps well-illuminated at night, including water drainage system suitable for heavy rain.

6. Presentation of the research findings via internet website. The findings of the study on Research on Development of Tourism Potentialities between Thailand and Neighbouring Countries: A Route of Tourism Ubon Ratchathani – Vinh Hanoi is available at URL <http://www.research.ubru.ac.th>

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2550 ขอบขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่เป็นหน่วยงานในการกลั่นกรองและพิจารณาสนับสนุนการดำเนินการวิจัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ให้การสนับสนุน คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณนายวันเสด็จ ถาวรสุข รองผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ด้านตลาดในประเทศ ที่กรุณามาเป็นประธานและวิทยากรในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัย และนายสุรพล สายพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ที่มาเป็นเกียรติและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญรัมย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี นายชวลิต อังคมนตรี ประธานหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี นายพนรัตน์ กอกหวาน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ที่กรุณาสละเวลาเป็นที่ปรึกษาแผนงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจรับงานวิจัยที่ให้ความกรุณาเข้าร่วมรับฟังการนำเสนอผลการวิจัย ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินวิจัย และตรวจรับรองผลการดำเนินการวิจัย ทำให้คณะผู้วิจัยสามารถดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูล ทำให้แผนการวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จลงได้ ขอขอบคุณทีมงานนักวิจัยที่ได้ร่วมมือร่วมแรงในการดำเนินการวิจัยทำให้สามารถดำเนินการวิจัยสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณผู้ช่วยนักวิจัยที่ทำงานอย่างขยันขันแข็งในการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูล รวบรวมเรียบเรียงรายละเอียดข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดพิมพ์รายงานการวิจัย ทำให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการดำเนินการวิจัยทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี นงนุช

หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว

ระหว่าง ประเทศไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน

เส้นทางลพบุรีท่องเที่ยวอุบลราชธานี - วิญ - สานอย

9 มีนาคม 2551